Zápis z jednání VZRI

Den: 15. 06. 2022
Čas: 13:00–15:00
Místo: online aplikace Cisco Webex
Přítomni: dle prezenční listiny

Program jednání

1. Informace o plnění úkolů z předchozích jednání Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí
2. Vyhodnocení prvního roku realizace Konceptu struktury zpráv v oblasti závislostí (za r. 2021)
3. Vyhodnocení centralizace finančních prostředků vyčleněných ze státního rozpočtu na dotační programy protidrogové politiky
4. Prodloužení platnosti dokumentu Eliminace virové hepatitidy typu C mezi uživateli drog v České republice: východiska a akční plán na období 2022–2024
5. Návrh na změnu Jednacího řádu a statutů výborů Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí
6. Materiály předkládané Radě pro informaci:
   - Zpráva Ministerstva zemědělství o zajištění a vyhodnocení kontrolní činnosti v souvislosti se zákonem č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích, a jeho prováděcími předpisy, se zaměřením na oblast tabákových a souvisejících výrobků (a alkoholu) za rok 2021
   - Zpráva Generálního ředitelství cel za rok 2021 o plnění aktivity 3.24 z Akčního plánu realizace Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2021
   - Výsledky k podání žádostí o dotace v rámci dotačního titulu „Protidrogová politika“ Úřadu vlády ČR na rok 2022
   - Žádost pacientského spolku pro léčbu konopím KOPAC ve věci bariér v dostupnosti léčebného konopí v ČR
7. Různé
   - aktuální informace Odboru protidrogové politiky ÚV ČR
   - aktuální informace členů VZRI

Průběh jednání

Zastupující ředitelka Odboru protidrogové politiky Úřadu vlády ČR (OPK), Mgr. Kateřina Horáčková, zahájila jednání VZRI, představila jeho program a přivítala účastníky. Jednání je zaměřeno především na přípravu jednání Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí (dále „Rada“), které se uskuteční dne 12. července 2022.

1. Informace o plnění úkolů z předchozích jednání Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí (Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky)

Mgr. Horáčková (OPK) informovala, že všechny úkoly z předchozích jednání Rady jsou splněny nebo se plní. Kontrola plnění usnesení se týká jednání Rady ze dne 12. listopadu 2021 a dále hlasování Rady formou per rollam 22. března 2022 a 13. června 2022. Zároveň členy VZRI informovala o závěrech hlasování Rady formou per rollam 13. června 2022, všechna předložená usnesení byla schválena.

K bodu nebyla diskuze.

2. Vyhodnocení prvního roku realizace Konceptu struktury zpráv v oblasti závislostí (za r. 2021)

Mgr. Chomynová (NMS) stručně připomněla nový koncept a strukturu zpráv v oblasti závislostí, který byl schválen vládou ČR usnesením č. 650 ze dne 19. července 2021. V r. 2021 byly Radě předloženy zprávy o nelegálních drogách, o hazardním hraní, o problematickém užívání psychoaktivních léků, o alkoholu a o tabákových, nikotinových a souvisejících výrobcích, tedy také zprávy o oblastech, které dosud nebyly komplexně pokryty. NMS dále zpracovalo *Souhrnnou zprávu o závislostech v ČR 2021*, která shrnuje výstupy tematických zpráv, a byla schválena Radou a následně předložena vládě ČR dne 6. dubna 2022. Příprava zpráv probíhala za běžného provozu NMS bez personálního posílení nad rámec stávajícího stavu, což znamenalo extrémní zátěž jak pro NMS a také resorty, organizace a instituce, které NMS poskytovaly podklady a data. Za stávajícího personálního stavu NMS není každoroční zpracování tohoto objemu zpráv v daném rozsahu a kvalitě možné. Předkládaný materiál proto obsahuje připravené 3 varianty pro další období, z toho 1 varianta nevyžaduje personální posílení NMS. Mgr. Chomynová (NMS) dále doplnila, že v letošním roce není personální posílení NMS možné, proto v r. 2022 bude realizována varianta minimálního systému monitoringu a zpracování výročních zpráv, tj. bude zpracována zpráva o digitálních závislostech, zpráva o nelegálních drogách a souhrnná zpráva, která bude opět předložena vládě ČR.

Mgr. Richter (APAS) upozornil na důležitost zpráv NMS pro tvorbu moderní politiky založené na důkazech a na problém spojený s variantou minimálního systému monitoringu a zpracování výročních zpráv. Tato varianta nabízí aktuální informace k jednotlivým tématům jednou za 5 let, tedy nebude poskytovat relevantní podklady pro politiku v oblasti závislostí a její další směřování. Navrhl věnovat tématu diskuzi na jednání Rady a zároveň doplnit materiál o návrh, který bude každoročně nabízet výrazně stručnější zprávy ke všem oblastem. Bc. Trantina (Recovery) podpořil návrh na zachování každoročního zpracování zpráv ke všem tematickým oblastem v plném rozsahu.

Mgr. Horáčková (OPK) a Mgr. Chomynová (NMS) uzavřely diskuzi k tomuto bodu. V reakci na proběhlou diskuzi bude v materiálu doplněna varianta 4, která bude zachovávat všechny zprávy ve stručném rozsahu. Rovněž bude doplněn návrh usnesení Rady k materiálu ve smyslu podpory diskuze o personálním posílení NMS.

3. Vyhodnocení centralizace finančních prostředků vyčleněných ze státního rozpočtu na dotační programy protidrogové politiky

Mgr. Horáčková (OPK) představila vyhodnocení naplnění účelu centralizace finančních prostředků vyčleněných ze státního rozpočtu na dotační programy protidrogové politiky (dále „centralizace“), která byla schválená Radou dne 18. června 2019 usnesením č. 02/0619 a následně vládou ČR dne 22. července 2019 usnesením č. 532. V rámci centralizace byly do rozpočtu Úřadu vlády ČR na dotační řízení pro projekty politiky v oblasti závislostí (protidrogové politiky) na r. 2020 byly převedeny rozpočtové prostředky v souhrnné výši 41,5 mil. Kč z rozpočtové kapitoly Ministerstva spravedlnosti ČR, Ministerstva zdravotnictví ČR a částečně Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Centralizace byla vyhodnocena na základě dostupných dat a informací získaných mimo jiné z dotazníkového šetření mezi příjemci dotací. Z vyhodnocení vyplývá, že centralizace finančních prostředků do rozpočtu ÚV ČR je celkově vnímaná spíše pozitivně, nicméně centralizace je neúplná a nemůže zatím přinést očekávané výstupy. Systém financování nadále zůstává vícezdrojový a administrativně náročný. Jde o částečnou centralizaci, která je vnímána spíše jako prvotní krok směrem k navazujícím zásadním systémovým změnám. V neposlední řadě se částečná centralizace financování programů školské primární prevence rizikového chování pod dotační řízení ÚV ČR ukazuje jako spíše nesystémové řešení. Vyhodnocení centralizace ukazuje potřebu návazného řešení v podobě pokračující centralizace finančních prostředků a dalších systémových změn ve financování adiktologických služeb v dlouhodobém výhledu, a to mj. v návaznosti na výstupy projektu IP RAS.

Ing. Novák (MZ) informoval o problému s financováním projektů přímo řízených organizací, ke kterému došlo v návaznosti na centralizaci. Jejich financování zůstává nadále nedořešené a nestabilní, a to i pro r. 2022. Následovala diskuze o financování přímo řízených organizací, závěrem byla shoda nad pokračujícím vyjednáváním o finančních prostředcích v rozpočtu Ministerstva zdravotnictví ČR na financování projektů v oblasti politiky závislostí přímo řízených organizací.

Mgr. Horáčková (OPK) v návaznosti na otázku Mgr. Bažantové (MSp) doplnila, že předložením materiálu se předpokládá otevření diskuze na úrovni členů Rady nad systémovým řešením financování adiktologických služeb za využití výstupů z projektu IP RAS. Z toho důvodu jsou v návrhu usnesení zmíněni zástupci všech resortů, které se podílely či podílí na financování adiktologických služeb.

Mgr. Richter (APAS) závěrem diskuze upozornil na nejasnou formulaci týkající se administrativní zátěže v závěru materiálu a doporučil její úpravu či odstranění.

4. Prodloužení platnosti dokumentu Eliminace virové hepatitidy typu C mezi uživateli drog v České republice: východiska a akční plán na období 2022–2024

Mgr. Horáčková stručně představila materiál, který se týká prodloužení platnosti dokumentu *Eliminace virové hepatitidy typu C mezi uživateli drog v České republice: východiska a akční plán na období 2019–2021*, který Rada schválila usnesením č. 04/0819 ze dne 21. srpna 2019. Akční plán v oblasti eliminace virové hepatitidy typu C (VHC) mezi uživateli drog obsahuje soubor cílů a opatření zaměřených na prevenci, vyhledávání, diagnostiku, léčbu a následnou péči v kontextu VHC. Vzhledem k dlouhodobému charakteru cílů jsou opatření aktuální také pro období 2022–2024 a výskyt a šíření VHC mezi uživateli drog zůstává nadále významným veřejnozdravotním tématem.

K bodu nebyla diskuze.

5. Návrh na změnu Jednacího řádu a statutů výborů Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí

Mgr. Horáčková informovala členy VZRI o změně Statutu Rady, která byla schválena vládou ČR dne 18. května 2022 usnesením č. 412. Změnou Statutu Rady došlo ke změně názvu Rady a k oddělení funkcí národního koordinátora pro protidrogovou politiku a výkonného místopředsedy Rady od funkce ředitele Odbor protidrogové politiky Úřadu vlády ČR. Předkládaný materiál tyto změny reflektuje v Jednacím řádu Rady a ve statutech výborů Rady – Výboru zástupců rezortů a institucí, Výboru zástupců regionů, Výboru Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí pro udělování certifikací a kvalitu adiktologických služeb a Poradního výboru pro sběr dat o závislostech. Další změny jsou formálního a technického charakteru.

K bodu nebyla diskuze.

6. Materiály předkládané Radě pro informaci:

Zpráva Ministerstva zemědělství o zajištění a vyhodnocení kontrolní činnosti v souvislosti se zákonem č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích, a jeho prováděcími předpisy, se zaměřením na oblast tabákových a souvisejících výrobků (a alkoholu) za rok 2021

Ing. Švec (MZe) představil zprávu Ministerstva zemědělství ČR předkládanou Radě pro informaci. Zpráva se věnuje činnosti krajských hygienických stanic a Státní zemědělské a potravinářské inspekce ve věci dozoru nad dodržováním povinností v oblasti tabákových výrobků (a alkoholu) a výrobků souvisejících s tabákovými výrobky. Ze zprávy vyplývá, že systém kontrolní činnosti je plně funkční, problémem jsou však nedostatečné personální kapacity krajských hygienických stanic.

K bodu nebyla diskuze.

Zpráva Generálního ředitelství cel za rok 2021 o plnění aktivity 3.24 z Akčního plánu realizace Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2021

Plk. Mgr. Hrubý (GŘC) představil zprávu Generálního ředitelství cel o kontrolní činnosti dodržování zákona o hazardních ve vztahu k rizikovým. Na plnění aktivit se podílí rovněž Ministerstvo financí ČR. Materiál popisuje činnost celní správy v oblasti kontroly legálního hazardu, na úseku nelegálního hazardu a rovněž činnost celní správy v oblasti správního řízení na úseku on-line provozování hazardních her. Dochází k dynamickému vývoji oblasti hazardních her. Policejní orgán Celní správy ČR se rovněž zapojil do iniciativy EUROPOLu s cílem najít společné řešení při potírání nelegálního hazardu provozovanému zločineckými skupiny napříč zeměmi Evropské unie, a to jak on-line tak land-based hazardních her. Závěrem informoval o mezinárodní konferenci k problematice hazardních her, která se uskuteční v termínu 6–7. září 2022 v Praze. Mgr. Horáčková (OPK) přislíbila spolupráci OPK a zároveň avizovala možný střet termínu s akcí související s CZ PRES.

Bc. Trantina (Recovery) doplnil informace o problematice reklamy spojené on-line hazardními hrami.

Mgr. Vlach (SMO) upozornil na paradoxní nastavení rozdělení výnosu daně z technických her (land-based i on-line), který se dělí poměrně mezi obce podle počtu herních pozic technických her land-based. Obce, na jejichž území jsou provozovány TH land-based, tak získávají i poměrnou část z výnosu technických her on-line. Navrhl předložit na Radu materiál k tomuto tématu, který bude navrhovat možná doporučení k řešení této situace. Mgr. Chomynová (NMS) potvrdila, že tato problematika byla monitorována ve Zprávě o hazardním hraní v ČR 2021.

Výsledky k podání žádostí o dotace v rámci dotačního titulu *Protidrogová politika* Úřadu vlády ČR na rok 2022

Mgr. Horáčková (OPK) představila informaci o dotačním řízení *Protidrogová politika* Úřadu vlády ČR pro rok 2022, v rámci kterého byly rozděleny finanční prostředky ve výši 291,5 mil. Kč. Podáno bylo celkem 240 projektů s žádostí o dotaci, z toho 4 projekty nebyly v rámci dotačního řízení akceptovány z důvodů nesplnění náležitostí pro podání žádostí. V dotačním řízení na rok 2022 bylo tedy hodnoceno 236 projektů s celkovým požadavkem 402,9 mil. Kč. Rozhodnutí o poskytnutí dotace byla podepsána v polovině května 2022 a následně byla odeslána přiznaná výše dotace na účty příjemců. Výsledky dotačního řízení jsou zveřejněny na webových stránkách Úřadu vlády ČR.

K bodu nebyla diskuze.

Žádost pacientského spolku pro léčbu konopím KOPAC ve věci bariér v dostupnosti léčebného konopí v ČR

Mgr. Horáčková (OPK) stručně představila poslední materiál předkládaný pro informaci, a to dopis pacientského spolku pro léčbu konopím KOPAC s informacemi ohledně bariér v dostupnosti léčebného konopí v ČR. Dopis zaslaný národnímu koordinátorovi pro protidrogovou politiku upozorňuje na dlouhodobý výpadek produkce českého léčebného konopí a na další problémy omezující dostupnost léčebného konopí v ČR.

Brig. gen. PhDr. Frydrych (NPC) připomněl, že Rada je koordinační orgán na politické úrovni. Proto předpokládá, že Radě budou předkládány materiály s ověřenými faktickými informacemi.

Ing. Novák (MZ) informoval obecně o dlouhodobé spolupráci ministerstva zdravotnictví s pacientskými organizacemi. Připustil kritiku v oblasti absence prováděcích předpisů, zároveň informoval o příčinách této situace a doplnil informaci, že prováděcí legislativa by měla být

připravena v polovině srpna. Rovněž však odmítl řadu tvrzení obsažených v dopise, zejména tvrzení o omezení dostupnosti léčebného konopí, které je zajištěné z dovozu. Vyzval ke zvážení, zda materiál na Radu předkládat a nabídl možnost vyjádření MZ k obdrženému dopisu.

Mgr. Horáčková (OPK) vyzvala zástupce MZ a případně jiných resortů a institucí k doplnění předkládaného materiálu, a to do 22. června 2022. Informovala, že zaslaná vyjádření mohou být další přílohou materiálu, a v souladu s tím dojde rovněž k úpravě předkládací zprávy.

7. Různé

Mgr. Horáčková (OPK) otevřela diskuzi k poslednímu bodu programu jednání.

Brig. gen. PhDr. Frydrych (NPC) upozornil na informace objevující se v mediálním prostoru o připravovaném legislativním návrhu změny regulace konopí ve spolupráci s národním koordinátorem pro protidrogovou politiku a vyzval k vyjasnění této situace. Mgr. Horáčková (OPK) zajistí předání podnětu národnímu koordinátorovi pro protidrogovou politiku před plánovaným jednáním Rady.

Projednávané materiály budou v souladu s jednáním VZRI upraveny a členům VZRI následně zaslány. Jednání Rady se uskuteční dne 12. července 2022, materiály budou členům Rady zaslány 24. června 2022.

V 15:00 hod. bylo jednání VZRI ukončeno.

Zapsala: Mgr. Tereza Černíková, v. r.
Dne: 15. 06. 2022